

Обраћање вишег замјеника високог представника Мартина Наја на семинару о мировним операцијама: “Оружане снаге БиХ предводе у процесу интеграција”

Центар за обуку за мировне операције

Дозволите ми прије свега да искажем ријечи похвале бригадном генералу, Хенингу Ларсену, пуковнику Филипу Лилиману, те особљу Центра за мировне операције за посао који су овдје урадили.

Овај скуп сам по себи представља многе од позитивних аспеката развика Босне и Херцеговине оствареног у скорашње вријеме. Овог јутра са нама су официри из Оружаних снага БиХ које су на челу процеса интеграције ове земље у евроатлантске структуре.

Мислим да вас не треба подсјећати на чињеницу да смо управо доживјели велики неуспјех када је у питању отпочињање преговора о стабилизацији и придруживању са Европском унијом – али у осталим областима, БиХ напредује темпом који би се чак прије двије или три године сматрао неостваривим. Реформа одбране се одвија према плану – а то значи да се побољшања могу почети остваривати без непотребног кашњења. Ово има директан утицај на сваког официра Оружаних снага БиХ који се налази у овој просторији. У професионалном смислу, ви сте дио ширег војног система који сада гарантује мир у Европи након «хладног рата» и изван ње.

Поставља се питање како до оптимума довести допринос Босне и

Херцеговине овом систему.

Сви смо веома добро упознати са кључним улогама које су релативно мале земље у стању одиграти у међународним мировним операцијама. И заиста, многе од ових земаља у ствари функционишу са позиције предности, будући да се не морају носити са геополитичким и историјским насљеђем које се нпр. везује уз земље чланице Савјета безбједности УН-а.

Могућност за Оружане снаге БиХ да успоставе препознатљиву улогу у међународним мировним операцијама – у складу са посебним логистичким и људским ресурсима ове земље – је заиста велика.

Могло би се поставити питање да ли ово има великог утицаја изван оружаних снага и изван релативно малог броја официра који су распоређени на мировним операцијама.

Одговор је да – има утицаја, и то великог утицаја.

Због тога што реструктурирање Оружаних снага БиХ у складу са процесом реформе одбране даје примјер за ширу послеријатну обнову саме БиХ.

Оружане снаге су реструктуриране тако да

- организација војске сада одражава оно што је потребно БиХ
- организација војске сада одражава оно што БиХ може приуштити
- организација војске је сада јасно заснована на осигурању безбједности грађана ове земље – што је, уосталом, суштинска дужност оружаних снага у сваком демократском друштву.
- традиције некада одвојених војних организација, које су представљале конститутивне народе БиХ, су задржане – на такав начин да *обогаћују* војну традицију, а не да је поткопавају.

Као што знамо, претходни систем је био крајње скуп. Тешко би га било оправдати у богатој земљи, а у Босни и Херцеговини, гдје недовољна средства могу једва покрити основне друштвене потребе, је апсолутно неприхватљив.

Нови интегрисани ланац команде у огромној мјери смањује административне трошкове, и истовремено рационализује систем команде и контроле. Посљедња ствар коју војник на терену треба је нејасан ланац команде.

Децентрализоване институције одбране осигуравају да Оружане снаге БиХ одражавају састав БиХ као државе три конститутивна народа и осталих.

И поред надзора Парламентарне скупштине, Предсједништво БиХ, као врховни командант оружаних снага, осигурава заштиту виталних националних интереса.

Све ове одредбе једноставно успостављају оквир. И управо унутар тог оквира активни официри и друго особље Оружаних снага БиХ могу започети да раде свој посао. Питања укључености свих, узајамне безбједности и узајамног поштовања су кодификована и институционализована – сада можемо наставити с овим послом.

Ово се односи на мировне операције исто као и на све друге облике војних активности. Оружане снаге БиХ су сада ангазоване на успостављању облика мировних активности који су у складу са њиховим логистичким могућностима; сада је пут отворен да овај процес пружи значајне позитивне резултате у смислу доприноса БиХ војном систему овог континента. Пут је отворен јер су спорна питања око институционалних аранжмана разријешена.

Морамо настојати да урадимо исто и у другим областима – економији, политици, обнови друштва. Чињеница да су оружане снаге предводница у овим процесима за све вас треба да буде извор посебног поноса.